

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
NA LATA 2018-2022**

OKRES REALIZACJI PROGRAMU – ROK 2021

Podstawa prawna realizacji programu:

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r.
o ochronie zdrowia psychicznego
(Dz. U. z 2020 r. poz. 685) oraz
Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie
Narodowego Programu Ochrony
Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022
(Dz. U. z 2017 r., poz. 458)

Grodzisk Mazowiecki, 22 kwietnia 2022

Autorzy opracowania:

Agnieszka Skoneczna
Inspektor w Samodzielnym Stanowisku
ds. Promocji i Ochrony Zdrowia
w Starostwie Powiatu Grodziskiego
przy współpracy
Członków Zespołu Koordynującego
Realizację Powiatowego Programu
Ochrony Zdrowia Psychicznego

I. Wprowadzenie.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t. j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 685) nakłada na organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane, obowiązek zapewnienia ochrony zdrowia psychicznego.

Wobec powyższego uchwałą Nr 314/XLIII/18 Rady Powiatu Grodziskiego z dnia 27 lutego 2018 r. przyjęto **Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018 - 2022.**

Zadania realizowane w ramach ochrony zdrowia psychicznego określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017 r., poz. 458) i dotyczą one w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Wymienione wyżej zadania powinny być realizowane poprzez działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, a uczestnikami tychże zadań mogą być również m. in.: organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także różnorodne podmioty, które zakresem swej działalności wpisują się w cele i zadania Programu.

Baza podmiotów z obszaru Powiatu Grodziskiego uczestniczących w prowadzeniu działań objętych Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego jest systematycznie aktualizowana, dzięki czemu spełnia funkcję wsparcia i opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi.

W skład bazy podmiotów Powiatu Grodziskiego realizujących zadania Programu wchodzi:

1. Poradnia Zdrowia Psychicznego w Grodzisku Mazowieckim;
2. Poradnia Leczenia Uzależnień w Grodzisku Mazowieckim;
3. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim;
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim;
5. Warsztaty Terapii Zajęciowej:
  - przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „MALWA PLUS” w Grodzisku Mazowieckim,
  - przy Domu Rehabilitacyjno-Opiekuńczym Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku;
6. Środowiskowy Dom Samopomocy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Podkowie Leśnej;
7. Domy Pomocy Społecznej:
  - DPS dla Osób Starszych w Izdebnie Kościelnym, z filią w Grodzisku Mazowieckim,
  - Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku.

8. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim;
9. Ośrodki Pomocy Społecznej:
  - OPS w Grodzisku Mazowieckim,
  - Centrum Usług Społecznych w Milanówku (CUS w Milanówku),
  - OPS w Podkowie Leśnej,
  - Gminny OPS w Żabiej Woli,
  - Gminny OPS w Baranowie,
  - Gminny OPS w Jaktorowie;
10. Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim;
11. Zespół Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim z Zespołem Wczesnego Wspomagania Rozwoju i Wiodącym Ośrodkiem Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczym w Powiecie Grodziskim;
12. Inne placówki:
  - niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
  - gabinety terapii,
  - niepubliczne przychodnie specjalistyczne,
  - przedszkola i szkoły z oddziałami integracyjnymi,
  - stowarzyszenia i fundacje.

Na terenie Powiatu Grodziskiego funkcjonuje również szereg prywatnych gabinetów lekarzy psychiatrów i psychologów.

Powiat Grodziski nie dysponuje stacjonarnymi zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej, korzysta w tym zakresie z zaplecza funkcjonującego na terenie województwa mazowieckiego, głównie w Powiecie Pruszkowskim.

II. Realizacja zadań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego - w roku 2021.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
I. CEL STRATEGICZNY: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.		
Cel szczegółowy: 1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.		
1.	Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności oraz zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie.	Podjęmowano szereg działań ukierunkowanych na utworzenie Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży. Ostatecznie ze względu na brak lekarzy psychiatrów dziecięcych, gotowych do podjęcia pracy w tego typu placówce, jak też w związku z trwającą w Polsce od marca 2020 r. pandemią COVID-19, realizacja przedmiotowego zadania wydłużyła się w czasie. W 2019 roku, pismem z dnia 15.01.2019 r., NFZ informował Starostę Grodziskiego o planowanym przeprowadzaniu postępowań konkursowych poprzedzających zawarcie umów o realizację świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>środowiskowej opieki psychiatrycznej i psychologicznej dla dzieci i młodzieży (na I poziomie referencyjnym). Określano wówczas przewidywany termin obowiązywania umów na dzień 01.04.2019 r. Niestety nie udało się zrealizować zadania, dotyczącego zatrudnienia psychiatry dziecięcego, ponieważ SPS Szpital Zachodni w Grodzisku Mazowieckim oraz placówki POZ, do których rozesłane zostały pisma Starosty Grodzkiego informujące o podejmowanych przez NFZ procedurach – nie przystąpiły do konkursu NFZ, z uwagi na brak możliwości spełnienia przedstawionych wymagań formalnych.</p> <p>W okresie od maja 2019 r. do lutego 2020 r. prowadzona była korespondencja z Dyrektorem SPS Szpitala Zachodniego w Grodzisku Mazowieckim, jak również z Dyrektorem Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ, dotycząca ustalenia możliwości podjęcia przez Szpital Zachodni nowej działalności w zakresie ambulatoryjnych świadczeń dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, jednakże w związku z rozwijającą się w Polsce od marca 2020 roku pandemią, działania w tym zakresie zostały zawieszane.</p> <p>Mimo pandemii, zarówno w 2020 jak i w 2021 roku Przewodniczący Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Grodziskim, Pan Krzysztof Markowski, starał się nawiązać kontakt z Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia w Pruszkowie-Tworkach – w celu ustalenia potencjalnych możliwości uzyskania wsparcia w procesie zatrudnienia psychologa dziecięcego dla Powiatu Grodzkiego lub uzgodnienia kierunku dalszych działań, jakie Powiat Grodziski zmuszony będzie podjąć dla osiągnięcia celu.</p> <p>Z powodu zmiany na stanowisku dyrektora Szpitala w Pruszkowie-Tworkach, jak również problemów kadrowych, z jakimi boryka się placówka – możliwość nawiązania współpracy w zakresie udzielenia wsparcia kadrowego na potrzeby Powiatu Grodzkiego była dotychczas bardzo ograniczona i praktycznie nieosiągalna. Próby podejmowane są w dalszym ciągu, a obserwowane w ostatnim czasie stopniowe wygaszanie się pandemii stwarza ku temu znacznie dogodniejsze warunki. Sprawa jest w toku (wg stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania brak dodatkowych danych).</p>
2.	Utworzenie CZP zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 4 Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.	<p>Ze względu na utrzymującą się w 2021 roku pandemię COVID-19, zadanie to realizowane będzie w kolejnych latach. Na przełomie 2021 i 2022 roku podejmowano rozmowy nt. realizacji projektu powołania Drugiego Centrum Zdrowia Psychicznego MSCZ (Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia), którego obszar działania obejmowałby teren Powiatu Grodzkiego - z miastami: Grodzisk Mazowiecki i Milanówek oraz gminami: Grodzisk Mazowiecki, Baranów, Jaktorów, Żabia Wola. Siedzibę nowopowstającej placówki planuje się zlokalizować w Grodzisku Mazowieckim i mieściłyby się w niej: Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego.</p>

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		W dotychczasowym MSCZ w Pruszkowie funkcjonowałyby: Izba Przyjęć, Oddział Dzienny, a także Oddział Psychiatryczny Całodobowy, natomiast w Milanówku – działałby drugi Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny (na kształt Punktu jaki powstałby w Grodzisku Mazowieckim). W tej sprawie planuje się zawrzeć stosowne porozumienie pomiędzy Poradnią Zdrowia Psychicznego w Grodzisku Mazowieckim, a Specjalistycznym Centrum Zdrowia w Pruszkowie-Tworkach.
Cel szczegółowy: 2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.		
1.	Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania oraz unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej.	Warsztat Terapii Zajęciowej i Świetlica środowiskowa w Grodzisku Mazowieckim – przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „MALWA PLUS” w Grodzisku Mazowieckim. Na potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Grodzickiego, konkretnie osób z orzeczoną znaczną i umiarkowaną stopniem niepełnosprawności, działają: Warsztat Terapii Zajęciowej i Świetlica Środowiskowa Stowarzyszenia „MALWA PLUS” w Grodzisku Mazowieckim. W miejscach tych realizowane są zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami psychicznymi oraz zaburzeniami sprzężonymi – zmierzające do ogólnego rozwoju, poprawy sprawności psychofizycznej niezbędnych do prowadzenia samodzielnego i aktywnego życia na miarę ich indywidualnych predyspozycji tych osób. Działania mające sprzyjać temu celowi odbywają się m.in. w pracowniach przeznaczonych do terapii zajęciowej. Są to pracownie: rękodzielniczo-szwalnicza, ceramiczna, umiejętności społecznych, komputerowa, stolarska, plastyczna i kulinarna. W zajęciach bierze udział 42 uczestników. W ramach obranego przez placówkę celu, tj. zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym – podejmowano w 2021 r. działania w obszarach: 1. <u>Organizowanie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem różnorodnych form terapii:</u> – treningi umiejętności społecznych (ekonomiczny, planowanie i robienie zakupów, porządkowanie i organizowanie miejsca pracy, prośenie o pomoc, radzenie sobie w instytucjach i korzystanie z ich usług np. poczty, przychodni, urzędów, kawiarni, dworców WKD/PKP itp., reagowanie na zaczepki i namawianie, obrona swoich praw, savoir-vivre), – treningi higieniczne (kształtowanie nawyku codziennego dbania o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny, estetykę i adekwatny do pory roku

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>i okoliczności ubiór, zabiegi higieniczne, pielęgnacyjne, kosmetyczne, fryzjerskie),</p> <ul style="list-style-type: none"> – treningi kulinarne i spotkania z dietetykiem (nauka samodzielnego i właściwego sposobu odżywiania oraz przygotowywania posiłków, gotowanie zup, pieczenie ciast, przyrządzanie prostych dań oraz tradycyjnych potraw świątecznych, nakrywanie do stołu, obsługa sprzętów kuchennych, w tym AGD, – treningi komputerowe (nauka korzystania z Internetu i komputerów osobistych, gier, edytorów tekstu; obróbka zdjęć, tworzenie plików, odtwarzanie muzyki, obsługa kserokopiarki, laminarki, aparatu fotograficznego, niszczarki, współtworzenie strony internetowej, okolicznościowej tablicy informacyjnej oraz tworzenie facebook-a), – zajęcia stolarskie (nauka majsterkowania, trening gospodarczy, nauka bezpiecznego i zgodnego z przeznaczeniem posługiwania się narzędziami, wykonywanie prostych elementów z drewna oraz prostych napraw, wsparcie techniczne dla warsztatu), – arteterapię (realizacja własnej ekspresji twórczej przez: rysunek, malarstwo, haft, gobelin, szydełkowanie, szycie ręczne i maszynowe, decoupage, wypalanie w drewnie, tworzenie ceramiki, projektowanie i szycie strojów i akcesoriów, tworzenie kart świątecznych i stroików, twórczość pisarską oraz teatralną), – treningi relaksacyjne (odprężenie i rozładowanie napięcia /np. treningi autogenne/, wyciszenie poprzez: słuchanie muzyki, biblioterapię /słuchowiska, korzystanie z audiobooków/, filmoterapię, zabawy taneczne, spacerzy). <p>2. <u>Realizacja psychoedukacji w kontekście choroby, sytuacji kryzysowych oraz kształtowanie świadomych lub wyuczonych postaw wobec własnego zdrowia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – indywidualne prace z psychologiem - monitorowanie potrzeby kontaktu z lekarzem psychiatrą lub neurologiem (współpraca), edukacja uczestników dotycząca systematycznej kontroli lekarskiej i rzetelnego przekazywania istotnych dla zdrowia informacji, regularnego lub doraźnego zażywania lekarstw; współpraca z PZP w Grodzisku Mazowieckim i Pruszkowie; wsparcie emocjonalne dla uczestników WTZ i omawianie bieżących trudności w funkcjonowaniu (zdobywanie wiedzy o sobie samym i otoczeniu), – prace w grupie z psychologiem - angażowanie uczestników do wspólnych działań, nauka umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktów i respektowania norm społecznych (normy

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>grupowe, ustalanie granic), kontrola zachowania (radzenie sobie z emocjami własnymi i emocjami innych), nauka współpracy w grupie, poprawa koncentracji uwagi, praktykowanie samokontroli, zapobieganie izolacji i pomoc w przezwyciężaniu lęków, rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem (praktykowanie strategii), nauka tolerancji i kompromisu w praktyce, uświadomienie zasobów własnych,</p> <p>– prace z fizjoterapeutą (indywidualna/grupowa) - mobilizowanie do systematycznej aktywności fizycznej i korzystania w pełni z wyposażenia pracowni (wiosła, rowerki, piłki, drążki, drabinki itp.) oraz regularnych i ukierunkowanych ćwiczeń, udział w wewnętrznych turniejach tenisa stołowego oraz treningach przygotowujących do wydarzeń sportowych, kontrola mierzenia ciśnienia.</p> <p>Z uwagi na ustawowe ograniczenia związane z trwającą pandemią COVID-19 (zarządzenie Wojewody) – utrzymano znacznie ograniczenia bezpośredniego dostępu uczestników do zajęć na terenie placówki. W tym czasie pracownicy nadal korzystali z kontaktów z uczestnikami lub ich rodzicami/opiekunami za pomocą mediów (telefony, Skype, WhatsApp), prowadzili rozmowy, udzielali wsparcia oraz dla osób chętnych przekazywali materiały do pracy w domu.</p> <p>W okresie utrzymującej się w 2021 r. pandemii prowadzono dla osób niepełnosprawnych akcję dostarczania ciepłych posiłków.</p> <p>W grudniu 2021 r. WTZ objął osoby niepełnosprawne „Opieką wytchnieniową” (4 osoby), w ramach programu adresowanego do j.s.t., finansowanego z Funduszu Solidarnościowego. Działanie miało na celu wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, 2) osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, <p>– poprzez udzielenie doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.</p> <p>W ramach projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego p.h.: „Zwiększenie usług opiekuńczo-społecznych” osób niepełnosprawnych, w 2021 r. w Dziennym Klubie Opieki (DKO) przeprowadzono trzydniowe warsztaty dla osób z niepełnosprawnością (grupy 10 osobowe):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Świece, las w szkłe, stroiki, dekoracje świąteczne (III/2021), • Zajęcia kulinarne: „Tradycyjne dania”, „ciastka w słonej odświeżeniu” (V/2021),

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia sportowo-rekreacyjne: „Świadomość mojego ciała” (V/2021), • Turniej tenisa stołowego (VI/2021), • Zajęcia o charakterze taneczno-teatralnym: „Taniec naszymi oczami” (VI/2021), • Produkcja i projekcja – film prezentujący placówkę (IVII/2021), • „Tańce różne dla nas” (VIII/2021), • „Moje mocne i słabe strony”(IX/2021), • Wykonanie instrumentów prostych, nauka gry na instrumentach prostych, koncert (III/IX 2021), • Gлина, formy przestrzenne z papieru, dekoracje z bibuły (X/2021), • Wypieki andrzejkowe (XI/2021), • Zajęcia plastyczne: „Dekoracje bożonarodzeniowe” (XII/2021), • Dekoracje z materiałów ekologicznych: wyrób kart świątecznych z papieru i dekoracji z siana (XII/2021). <p>Ww. projekt UE pozwalał podejmować w Dziennym Klubie Opieki – całoroczne działania w obszarze objęcia opieką dzienną 55 osób niepełnosprawnych (w tym osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, głównie z upośledzeniem umysłowym, psychicznie chorych i z niepełnosprawnością sprzężoną) - w formie aktywnej integracji społecznej i zwiększenia samodzielności osób niepełnosprawnych, wymagających wsparcia innych osób. Dzienny Klub Opieki zapewnia miejsce do bezpiecznego i godnego spędzania czasu, w formie zajęć terapeutycznych, plastycznych, muzycznych, tanecznych, kulturalnych, rekreacyjnych, towarzyskich oraz opiekę psychologa i fizjoterapeuty. Działania placówki obejmują również usługi opiekuńcze, pielęgnacyjne i asystenckie dla osób niepełnosprawnych w ich miejscu zamieszkania.</p> <p>3. <u>Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi (cykliczne formy integrujące) – dla grup mieszanych (WTZ, DKO, Świetlica):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Grupowe szczepienia przeciw COVID-19 (V/2021), – Piknik w Adamowiźnie na terenie Dworku Chełmońskiego (VI/2021), – „Język Światła” – impresje muzyczne (VI/2021), – Zajęcia rekreacyjne w Parku Skarbków w Grodzisku Mazowieckim (VI/2021), – Wyjście w plener nad Stawy Walczewskiego (VII/2021), – Zajęcia w plenerze w „Zagrodzie Drybus”, – Udział w uroczystości zaślubin instruktorki WTZ (IX/2021),

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<ul style="list-style-type: none"> – Wyjście do Centrum Kultury na koncert z cyklu „Gdzie są gwiazdy z tamtych lat” (IX/2021), – Wyjście na seans do kina : „Wojna z dziadkiem” (IX/2021), – Ognisko integracyjne przy parafii Przemienienia Pańskiego w Łąkach (IX/2021), – Wyjście do kina na seans pt. „Gdzie jest Lessie”(X/2021), – Wycieczka do Centrum Nauki „Kopernik” (X/2021), – Wycieczka do „Matecznika” w Otrębusach – koncert Mazowska „Magiczna Podróż” (X/2021), – Zabawa „ Halloween” w siedzibie Stowarzyszenia Malwa Plus (X/2021), – Wyjście do Centrum Kultury na koncert z cyklu „Gdzie są gwiazdy z tamtych lat” (XI/2021), – Wyjazd do teatru „Roma” w Warszawie na spektakl muzyczny pt. „Kelnerki” (XI/2021), – Wyjście do kina na seans: „To musi być miłość” (XI/2021), – Wyjście do Centrum Kultury na spektakl pt. „ Winda do nieba... czyli czworo po czterdziestce” (XI/2021), – Udział w kiermaszu świątecznym w grodziskiej Mediatece (XII/2021), – Występ artystów z Krakowa, spektakl pt.: ”W poszukiwaniu Mikołaja” (XII/2021), – Spotkanie świąteczne w Stowarzyszeniu „Malwa Plus” (XII/2021). <p>Stowarzyszenie „Malwa Plus” realizuje również projekt „Aktywni – Samodzielni uczestnicy Świetlicy Integracyjnej Malwa Plus” . Projekt jest współfinansowany przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem zajęć aktywnej integracji jest zwiększenie samodzielności i aktywności społecznej, wyrabianie zaradności osobistej i samodzielnego wypełniania ról społecznych wśród 40 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym. Uczestnicy Świetlicy biorą udział w terapii zajęciowej oraz zajęciach w kołach zainteresowań (komputerowe, plastyczne, ceramiczne, taneczne oraz zajęcia grupowe z psychologiem).</p> <p>Warsztaty Terapii Zajęciowej – ŚDS w Podkowie Leśnej, DPS w Izdebnie Kościelnym. Środowiskowy Dom Samopomocy w Podkowie Leśnej jako dzienna placówka wsparcia, prowadzona przez Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej, na zlecenie Powiatu Grodziskiego zapewniała w 2021 r. oparcie społeczne 33 osobom dorosłym z zaburzeniami psychicznymi. Integrowała i aktywnie włączała osoby z niepełnosprawnością intelektualną do życia w społeczeństwie, budowała im sieć oparcia społecznego, uczyła ich funkcjonowania w środowisku w sposób jak najbardziej</p>

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>samodzielny i niezależny oraz zapobiegała wykluczeniu i marginalizacji osób z tego rodzaju problemami.</p> <p>Placówka realizowała swoje działania w 2021 r. w sposób ciągły, przez 12 miesięcy w roku, od poniedziałku do piątku, w godz. 8:00 – 16:00. Wykaz działań realizowanych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w 2021 r. obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajęcia z zakresu terapii zajęciowej w ramach pracowni ceramicznej, artystycznej, komputerowej, kulinarnej oraz stolarskiej, – treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych, umiejętności komunikacyjnych, umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej, umiejętności spędzania czasu wolnego, – poradnictwo psychologiczne, – biblioterapię, – terapię logopedyczną, – muzykoterapię, – zajęcia prowadzone w formie indywidualnej oraz grupowej, która nie tylko motywowała do wykonywania określonych zadań, ale również tworzyła poczucie przynależności, eliminując alienację, mającą negatywny wpływ na samopoczucie uczestników oraz ich chęć pracy nad sobą, – działania rehabilitacyjne oraz terapeutyczne (wzmocniły u uczestników pewność siebie, nastąpił u nich rozwój osobowości, nabyli nowe umiejętności i kompetencje społeczne, wzrósł ich poziom samodzielności i zaradności, podopieczni rozwinęli swoje zainteresowania, poznali i nauczyli się różnych form spędzania czasu wolnego, – czynny i aktywny udział podopiecznych w wydarzeniach społecznych (pokaz ujeżdżania koni w Ośrodku Jeździeckim RES EQUESTRI w Gościeńczech, koncert w Otrębusach Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze”, zajęcia z hipoterapeutą w DPS w Brwinowie, kiermasze świąteczne na terenie parafii), umożliwiającą uczestnikom nawiązanie nowych znajomości, poszerzenie wiedzy oraz zainteresowań. <p>W związku z panującą pandemią COVID-19, w 2021 r. zajęcia prowadzone były również w trybie zdalnym. Prowadzono zajęcia online z wykorzystaniem platformy MS Teams oraz środków komunikacji elektronicznej. Kadra placówki była w stałym kontakcie z uczestnikami, ich rodzicami i opiekunami, zapewniając im wsparcie psychologiczne, merytoryczne oraz pomoc w rozwiązywaniu i załatwianiu bieżących spraw. Ze względu na bezpieczeństwo uczestników, ograniczony był udział w wydarzeniach społecznych o charakterze integracyjnym.</p>

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>Domy Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim.</p> <p>W 2021 roku gwarantowały miejsca dla 40 osób w podeszłym wieku, z całodobową opieką, zaspakajającą niezbędne potrzeby bytowe, zdrowotne, społeczne i religijne wszystkim mieszkańcom, niezależnie od wieku i stanu zdrowia. Zapewniały pomoc w dostępie do leczenia specjalistycznego, dowóz do poradni specjalistycznych, zorganizowany czas wolny, zajęcia terapeutyczne, imprezy okolicznościowe i rekreacyjne. W 2021 r., utrzymująca się pandemia wpłynęła na jakość życia pensjonariuszy, które znacznie spowolniło. Dyrekcja zmuszona była ograniczyć kontakty seniorów z osobami bliskimi oraz te w środowisku lokalnym. Zminimalizowano liczbę wyjazdów poza teren DPS, a niektóre konsultacje lekarskie odbywały się w formie on-line.</p> <p>Działając w ramach PPOZP podjęto realizację takich zadań jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – działania profilaktyczne:<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie pogadarek edukacyjnych i informacyjnych dla osób zdrowych, mających na celu uświadomienie pensjonariuszom mechanizmu niekorzystnego wpływu na zdrowie psychiczne takich elementów jak: niezdrowy tryb życia, stres i używki (realizacja podczas imprez okolicznościowych organizowanych w DPS: w maju – Dzień Matki, Powitanie lata, pożegnanie lata ...), • bieżące uświadamianie mieszkańcom Domu celowości prowadzenia aktywnego stylu życia, by jak najdłużej utrzymać dobrostan psychofizyczny (mieszkańcy wysłuchali pogadarek nt.: „Pandemia – przypomnienie podstawowych zasad chronienia się przed koronawirusem”, „Aktywność społeczna jako główny czynnik decydujący o długości życia i zdrowym starzeniu”, „Jak wybierać suplementy diety dla seniora”; – działania szkoleniowe obejmujące pracowników DPS:<ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie pracownikom sprawującym opiekę nad mieszkańcami DPS udziału w szkoleniach tematycznych, m.in.: „Specyfika i metody pracy z osobami starszymi”, „Choroba Alzheimera i stany demencyjne”, „Pierwsza pomoc przedmedyczna”; – organizacja dla mieszkańców Domu zajęć psychoterapeutycznych, opartych głównie na rozmowach wspierających i pocieszaniu w trudnych chwilach osób zdominowanych lękiem przed pandemią COVID-19.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim.</p> <p>Działania realizowane we wskazanym zakresie to m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udzielanie pomocy finansowej i niefinansowej w ramach działań OPS (ustawa o pomocy społecznej) skierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi – dla 78 osób (w 2020 r. udzielono dla 85 osób), – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorych lub upośledzonych psychicznie – dla 21 osób (dzieci); (w 2020 r. udzielono dla 17 dzieci), – kierowanie chorych lub upośledzonych psychicznie do domu pomocy społecznej – 1 osoba (w 2020 r. - 3 osoby), – indywidualne wsparcie psychologiczne (w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego) – 108 godzin miesięcznie (w 2020 r. - 60 godzin miesięcznie), – indywidualne wsparcie prawne (w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego) – 20 godzin miesięcznie (w 2020 r. – było to też 20 godzin), – budowanie umiejętności wychowawczych i komunikacji z dzieckiem w ramach programu „Szkoła dla rodziców” – zajęcia dla 60 osób, – wsparcie psychologa dziecięcego – 52 godziny miesięcznie, – utworzenie grupy wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą – dla 15 kobiet (w 2020 r. - dla 8 kobiet), – kolonie letnie dla dzieci z rodzin z dysfunkcjami – dla 90 dzieci, – działania profilaktyczne realizowane przez pedagogów ulicy pracujących z młodzieżą – 2 pedagogów, – szkolenia w zakresie profilaktyki dopalaczy w szkołach – 2 szkolenia, – indywidualne konsultacje uzależnień – 20 godzin miesięcznie (w 2020 r. również było to 20 godzin miesięcznie). <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie.</p> <p>W 2021 roku realizował m. in. takie działania, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych (objęto nimi 16 osób z zaburzeniami psychicznymi - dane sprawozdawcze MRPiPS-03), – zapewnienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i środowiskowych domach samopomocowych, usprawniających i rozwijających umiejętności obejmujące czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej (we współpracy z NZOZ Ośrodkami Zdrowia w Jaktorowie i Międzyborowie zapewniono uczestnictwo 9 osobom).

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>GOPS w Jaktorowie kontynuował w 2021 r. politykę oraz działania na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi. Upowszechniał wiedzę na temat zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego oraz dążył do zwiększenia integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi. Działania te realizowano we współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaktorowie, NZOZ w Jaktorowie i Gminną Biblioteką Publiczną w Jaktorowie.</p> <p>Polegały one m. in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacji kampanii promocyjno-informacyjnej dotyczącej profilaktyki w zakresie zażywania dopalaczy, – stworzeniu Grupy Samopomocowej Osób Niepełnosprawnych – obejmującej 30 osób, – organizacji spotkań promujących zdrowy styl życia i zapobieganie zaburzeniom psychicznym wśród lokalnej społeczności. <p>Coroczne imprezy i działania oraz cykliczne spotkania organizowane przez GOPS w Jaktorowie, odwołano w 2021 r. z uwagi na obostrzenia związane z utrzymującą się kolejny rok pandemią COVID-19.</p> <p>Centrum Usług Społecznych (CUS) w Milanówku (w ubiegłych latach: <i>Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku</i>).</p> <p>Odnosząc się do założeń Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Grodziskiego, CUS w Milanówku skoncentrowało swoje działania w zakresie wspierania potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi w 4 obszarach: medycznym, rodzinnym, wspólnotowym i rehabilitacyjnym. W roku 2021 realizowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w obszarze medycznym: wczesne rozpoznanie, edukacja o chorobie i leczeniu, opieka medyczna i socjalna, hospitalizacja, wsparcie psychologiczne; – w obszarze rehabilitacyjnym: wsparcie socjalne, edukacja, wsparcie zawodowe, opieka dzienna, opieka długoterminowa, zaspokojenie potrzeb duchowych; – w obszarze rodzinnym: kształcenie poczucia odpowiedzialności za sprawowanie opieki nad chorą osobą bliską, umacnianie spójności rodziny, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, wsparcie finansowe; – w obszarze wspólnotowym: pełne uczestnictwo społeczne, unikanie dyskryminacji, przestrzeganie praw człowieka.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>W ramach działań w obszarze zdrowia psychicznego, na terenie Gminy Milanówek w 2021 r. zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> – specjalistyczne usługi opiekuńcze i psychiatryczne:<ul style="list-style-type: none"> • dla 3 osób z chorobą psychiczną (w wieku 18-30 lat – 1 os.; powyżej 60 lat – 3 os.), • dla 2 osób niepełnosprawnych intelektualnie (w wieku: 18-30 lat – 1 os.; powyżej 60 lat – 1 os.), • dla osób z autyzmem - nie realizowano, • dla 5 osób samotnie gospodarujących, <p><u>Rozliczenie liczby godzin za świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze, przyznanych decyzją na 2021 rok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – osoby z chorobą psychiczną: 248 (304 w 2020 r.) godziny przyznane, a 199 (243,5 w 2020 r.) zrealizowanych, – osoby niepełnosprawne intelektualnie: 204 (405 w 2020 r.) godzin przyznanych, a 164 (365 w 2020 r.) zrealizowanych, – osoby z autyzmem: 0 godzin przyznanych i zrealizowanych (dane identyczne jak w 2020 r.). <p>RAZEM: 452 (709 w 2020 r.) godzin przyznanych, a 363 (608,5 w 2020 r.) zrealizowanych - na łączną kwotę 13.431 zł (21.297,50 zł w 2020 r.).</p> <p>Kadra pracowników zatrudnionych bezpośrednio do realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych, obejmowała podobnie jak w 2020 r.: 1 psychologa i 1 terapeutę zajęciowego (łącznie 2 osoby).</p> <p>Liczba osób korzystających z tego typu usług w porównaniu do lat ubiegłych nieco spadła. W ramach usług realizowano programy terapeutyczne usprawniające zaburzone funkcje organizmu.</p> <p>Osiągnięte efekty usług to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie nawrotom choroby psychicznej, – kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji i przeciwdziałanie ich dyskryminacji. <p>Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi to szczególny rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych udzielanych osobom, które z powodu choroby psychicznej lub niepełnosprawności intelektualnej mają poważne trudności w codziennym funkcjonowaniu, a zwłaszcza z relacjach z otoczeniem, edukacji, zatrudnieniu. W roku 2022, Gmina Milanówek planuje kontynuację działań w obszarze profilaktycznym, edukacyjnym oraz opiekuńczym.</p>

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim.</p> <p>W związku z obowiązkiem realizacji zadań związanych z ochroną zdrowia psychicznego mieszkańców Powiatu, PCPR w Grodzisku Mazowieckim podjęło wiele działań uwzględnionych w harmonogramie Programu na rok 2021 rok, w tym m.in.:</p> <p><u>Prowadzenie punktu wsparcia dla rodzin z zaburzeniami psychicznymi oraz porad prawnych dla rodzin</u></p> <p>- psychologowie, prawnik oraz terapeuta ds. uzależnień organizowali:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkania indywidualne, terapeutyczne dla osób doświadczających problemów uniemożliwiających im pełnienie podstawowych ról społecznych, • spotkania dla rodzin doświadczających trudności związanych z wychowywaniem dzieci, śmiercią w rodzinie, rozwodem lub separacją, • spotkania dorosłych i dzieci, przeżywających różnego rodzaju kłopoty związane z trudnościami w nawiązywaniu pozytywnych relacji z otoczeniem, dorastaniem w rodzinie z problemem alkoholowym – trudne dzieciństwo, przeżycia traumatyczne. <p>Z pomocy świadczonej przez PCPR w 2021 roku skorzystało:</p> <ul style="list-style-type: none"> – z porady psychologa – 563 osoby (w 2020: 498 osób, w 2019: 641 osób), – z porady prawnika – 94 osoby (w 2020: 63 osoby, w 2019: 122 osoby). <p>Ogółem z porad, terapii i wsparcia specjalistów skorzystało w 2021 roku 657 (w 2020 r. – 580) mieszkańców Powiatu Grodziskiego (w 2019 r. liczba ta wynosiła: 789 osób), w tym z pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – specjaliści terapii uzależnień – 0 osób, w tym w obszarze przemocy domowej 0 (w 2020: 19, w tym 15; w 2019: 26 w tym 18), – psychologa dla osób dorosłych – 83 osoby, w tym w obszarze przemocy domowej 6 (w 2020: 104, w tym 5; w 2019: 149, w tym 3), – psychologa do pracy z dziećmi i ich rodzinami – 480 osób, w tym w obszarze przemocy domowej 11 (w 2020: 394, w tym 18; w 2019: 492, w tym 25), – prawnika – 94 osoby, w tym w obszarze przemocy domowej 6 osób (w 2020: 63, w tym 4; w 2019: 122, w tym 20).

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																																																																																			
		<p>Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności:</p> <p>1) rozpatrywał wnioski o wydanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – orzeczenia o niepełnosprawności (z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego oraz całościowych zaburzeń rozwojowych), w tym: <ul style="list-style-type: none"> • dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia, • dla osób dla osób, które ukończyły 16 rok życia, – orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień , – legitymacji osoby niepełnosprawnej, – karty parkingowej; <p>2) wydał orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności osobom z zaburzeniami psychicznymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osobom po 16 roku życia <table border="1"> <thead> <tr> <th>Symbol przyczyny niepełnosprawności</th> <th>Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2020</th> <th>Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2021</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>01-U</td> <td>7</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>02-P</td> <td>93</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>12-C</td> <td>30</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>RAZEM</td> <td>130</td> <td>107</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Symbol przyczyny niepełnosprawności</th> <th>Stopień znaczny</th> <th>Stopień umiarkowany</th> <th>Stopień lekki</th> </tr> <tr> <th colspan="3">Rok 2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>01-U</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>02-P</td> <td>20</td> <td>71</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>12-C</td> <td>7</td> <td>23</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>RAZEM</td> <td>30</td> <td>98</td> <td>0</td> </tr> <tr> <th rowspan="2">Symbol przyczyny niepełnosprawności</th> <th>Stopień znaczny</th> <th>Stopień umiarkowany</th> <th>Stopień lekki</th> </tr> <tr> <th colspan="3">Rok 2021</th> </tr> <tr> <td>01-U</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>02-P</td> <td>15</td> <td>61</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>12-C</td> <td>5</td> <td>14</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>RAZEM</td> <td>24</td> <td>77</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table> <p>Ogółem orzeczenia z symbolem 01-U, 02-P, 12-C:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Podział ze względu na wiek</th> <th colspan="4">Wiek</th> </tr> <tr> <th>16-25</th> <th>26-40</th> <th>41-60</th> <th>Powyżej 61</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <th colspan="4">Rok 2020</th> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>51</td> <td>21</td> <td>36</td> <td>22</td> </tr> <tr> <th rowspan="2">Podział ze względu na wiek</th> <th colspan="4">Wiek</th> </tr> <tr> <th>16-25</th> <th>26-40</th> <th>41-60</th> <th>Powyżej 61</th> </tr> <tr> <td></td> <th colspan="4">Rok 2021</th> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>33</td> <td>23</td> <td>32</td> <td>19</td> </tr> </tbody> </table>	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2020	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2021	01-U	7	7	02-P	93	78	12-C	30	22	RAZEM	130	107	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	Rok 2020			01-U	3	4	0	02-P	20	71	2	12-C	7	23	0	RAZEM	30	98	0	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	Rok 2021			01-U	4	2	1	02-P	15	61	2	12-C	5	14	3	RAZEM	24	77	6	Podział ze względu na wiek	Wiek				16-25	26-40	41-60	Powyżej 61		Rok 2020				Ogółem	51	21	36	22	Podział ze względu na wiek	Wiek				16-25	26-40	41-60	Powyżej 61		Rok 2021				Ogółem	33	23	32	19
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2020	Ilość wydanych orzeczeń – w roku 2021																																																																																																			
01-U	7	7																																																																																																			
02-P	93	78																																																																																																			
12-C	30	22																																																																																																			
RAZEM	130	107																																																																																																			
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki																																																																																																		
	Rok 2020																																																																																																				
01-U	3	4	0																																																																																																		
02-P	20	71	2																																																																																																		
12-C	7	23	0																																																																																																		
RAZEM	30	98	0																																																																																																		
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki																																																																																																		
	Rok 2021																																																																																																				
01-U	4	2	1																																																																																																		
02-P	15	61	2																																																																																																		
12-C	5	14	3																																																																																																		
RAZEM	24	77	6																																																																																																		
Podział ze względu na wiek	Wiek																																																																																																				
	16-25	26-40	41-60	Powyżej 61																																																																																																	
	Rok 2020																																																																																																				
Ogółem	51	21	36	22																																																																																																	
Podział ze względu na wiek	Wiek																																																																																																				
	16-25	26-40	41-60	Powyżej 61																																																																																																	
	Rok 2021																																																																																																				
Ogółem	33	23	32	19																																																																																																	

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																														
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Podział ze względu na płeć</th> <th>Rok 2020</th> <th colspan="3">Rok 2021</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kobiety</td> <td>54</td> <td colspan="3">49</td> </tr> <tr> <td>Mężczyźni</td> <td>76</td> <td colspan="3">58</td> </tr> </tbody> </table>					Podział ze względu na płeć	Rok 2020	Rok 2021			Kobiety	54	49			Mężczyźni	76	58													
Podział ze względu na płeć	Rok 2020	Rok 2021																														
Kobiety	54	49																														
Mężczyźni	76	58																														
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Podział ze względu na wykształcenie</th> <th colspan="5">Wykształcenie</th> </tr> <tr> <th>mniej niż podstawowe</th> <th>podstawowe</th> <th>zasadnicze</th> <th>średnie</th> <th>wyższe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="6" style="text-align: center;">Rok 2020</td> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>44</td> <td>30</td> <td>17</td> <td>26</td> <td>13</td> </tr> </tbody> </table>					Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie					mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	Rok 2020						Ogółem	44	30	17	26	13			
Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie																															
	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe																											
Rok 2020																																
Ogółem	44	30	17	26	13																											
		<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Podział ze względu na wykształcenie</th> <th colspan="5">Wykształcenie</th> </tr> <tr> <th>mniej niż podstawowe</th> <th>podstawowe</th> <th>zasadnicze</th> <th>średnie</th> <th>wyższe</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="6" style="text-align: center;">Rok 2021</td> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>41</td> <td>22</td> <td>15</td> <td>21</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table>					Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie					mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	Rok 2021						Ogółem	41	22	15	21	8			
Podział ze względu na wykształcenie	Wykształcenie																															
	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe																											
Rok 2021																																
Ogółem	41	22	15	21	8																											
		<p>– dzieciom przed 16 rokiem życia (z całościowymi Zaburzeniami Rozwoju – Autyzmem dziecięcym, Autyzmem atypowym, Zespołem Retta, Zespołem Hellera, Zespołem Aspergera)</p> <p>a) ilość i rodzaj orzeczeń:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Symbol przyczyny niepełnosprawności</th> <th>Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2020</th> <th>Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2021</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>01-U</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>02-P</td> <td>3</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>12-C</td> <td>82</td> <td>74</td> </tr> <tr> <td>RAZEM</td> <td>88</td> <td>81</td> </tr> </tbody> </table>					Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2020	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2021	01-U	3	4	02-P	3	3	12-C	82	74	RAZEM	88	81											
Symbol przyczyny niepełnosprawności	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2020	Ilość wydanych orzeczeń - w roku 2021																														
01-U	3	4																														
02-P	3	3																														
12-C	82	74																														
RAZEM	88	81																														
		<p>b) wiek, płeć – ogółem orzeczenia z ww. symbolami:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Podział ze względu na wiek orzekanych</th> <th colspan="3">Wiek</th> </tr> <tr> <th>0-3</th> <th>4-7</th> <th>8-16</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Rok 2020</td> </tr> <tr> <td>Ogółem</td> <td>10</td> <td>31</td> <td>47</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Podział ze względu na wiek orzekanych</th> <th colspan="3">Rok 2021</th> </tr> <tr> <th>0-3</th> <th>4-7</th> <th>8-16</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ogółem</td> <td>12</td> <td>23</td> <td>46</td> </tr> </tbody> </table>					Podział ze względu na wiek orzekanych	Wiek			0-3	4-7	8-16	Rok 2020				Ogółem	10	31	47	Podział ze względu na wiek orzekanych	Rok 2021			0-3	4-7	8-16	Ogółem	12	23	46
Podział ze względu na wiek orzekanych	Wiek																															
	0-3	4-7	8-16																													
Rok 2020																																
Ogółem	10	31	47																													
Podział ze względu na wiek orzekanych	Rok 2021																															
	0-3	4-7	8-16																													
Ogółem	12	23	46																													
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Podział ze względu na płeć</th> <th>Rok 2020</th> <th>Rok 2021</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kobiety</td> <td>17</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>Mężczyźni</td> <td>71</td> <td>59</td> </tr> </tbody> </table>					Podział ze względu na płeć	Rok 2020	Rok 2021	Kobiety	17	22	Mężczyźni	71	59																	
Podział ze względu na płeć	Rok 2020	Rok 2021																														
Kobiety	17	22																														
Mężczyźni	71	59																														
		<p>Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Maz.</p>																														

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
2.	Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Do 2019 roku odbywały się na terenie Powiatu Grodzkiego coroczne marsze p. h.: „ Różni a Równi ”, promujące akceptację niepełnosprawności intelektualnej, fizycznej i psychicznej – organizowane pod patronatem Starosty Grodzkiego, Naukowej Sekcji Psychiatrii Środowiskowej i Rehabilitacji Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Polskiego Towarzystwa Psychologii Klinicznej. Imprezie towarzyszyły wystawy prac plastycznych i rękodzielniczych oraz występy artystyczne i zajęcia z animatorem kultury. Niestety od 2020 r., z powodu obostrzeń wprowadzonych w związku z panującą w kraju pandemią COVID-19, zarówno marsz „Różni a Równi”, jak też inne tego typu inicjatywy – zostały wstrzymane lub drastycznie ograniczone.
3.	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. W danym zakresie, w 2021 r. PCPR uczestniczyło w serii cyklicznych, informacyjno-edukacyjnych audycji radiowych realizowanych we współpracy Starostwa Powiatu Grodzkiego z grodzkim Radiem Bogoria. Był to cykl pogadarek ze specjalistami z dziedziny psychologii, które pozytywnie stymulowały rozwój postawy zrozumienia i akceptacji społecznej oraz przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi. Wspomniane audycje wykorzystano m.in. w celach: <ul style="list-style-type: none"> – informowania na bieżąco o realizowanych przez PCPR programach, skierowanych do osób niepełnosprawnych, w tym także do osób dotkniętych lub zagrożonych chorobą psychiczną, – dotarcia z treściami informacyjno-edukacyjnymi z zakresu działania PCPR do ogółu mieszkańców Powiatu Grodzkiego, jak i członków grup społecznych, które w szczególności oddziałują na społeczności lokalne (osoby chorujące i ich rodziny, uczniowie, studenci, lokalni decydenci, profesjonalści, w tym pracownicy socjalni), – upowszechniania informacji i wiedzy dedykowanej głównie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom – m.in. na tematy dotyczące:<ul style="list-style-type: none"> • realizacji przez Powiat Grodziski programu „Aktywny samorząd” (finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wycelowanego na wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo jego beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji), • udzielania wsparcia osobom niepełnosprawnym (w tym z zaburzeniami psychicznymi) w postaci dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, a także do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja																																												
		zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w ramach zadań ustawowych, • realizacji w Powiecie Grodziskim programu rządowego – „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” (program finansowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego i miał na celu wsparcie osoby niepełnosprawnej w funkcjonowaniu w życiu społecznym, umożliwiając m.in. pomoc w dotarciu do placówek terapeutycznych, rehabilitacyjnych, urzędów, lekarzy oraz wszelkich dóbr kultury).																																												
Cel szczegółowy: 3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.																																														
1.	Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim. Dane dotyczące wskazanego obszaru przedstawiały się w 2021 roku następująco: <table border="1"><thead><tr><th colspan="4">Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2020 r.</th></tr><tr><th rowspan="2">Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P</th><th colspan="2">Liczba osób</th><th rowspan="2">ogółem</th></tr><tr><th>bezrobotni</th><th>poszukujący pracy</th></tr></thead><tbody><tr><td>upośledzenie umysłowe</td><td>5</td><td>5</td><td>10</td></tr><tr><td>choroby psychiczne</td><td>20</td><td>8</td><td>28</td></tr><tr><td>RAZEM</td><td>25</td><td>13</td><td>38</td></tr></tbody></table> <table border="1"><thead><tr><th colspan="4">Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2021 r.</th></tr><tr><th rowspan="2">Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P</th><th colspan="2">Liczba osób</th><th rowspan="2">ogółem</th></tr><tr><th>bezrobotni</th><th>poszukujący pracy</th></tr></thead><tbody><tr><td>upośledzenie umysłowe</td><td>4</td><td>0</td><td>4</td></tr><tr><td>choroby psychiczne</td><td>22</td><td>3</td><td>25</td></tr><tr><td>RAZEM</td><td>26</td><td>3</td><td>29</td></tr></tbody></table> <p>Łącznie w 2021 r. w ewidencji PUP zarejestrowanych było 29 osób z zaburzeniami psychicznymi (w tym: 26 osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz 3 osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu).</p> <p><u>Wsparcie udzielone osobom zarejestrowanym w PUP w ramach zadania:</u></p> <p>W 2021 roku – 1 osoba niepełnosprawna (w 2020: 3 osoby) z zaburzeniami psychicznymi (bezrobotna) otrzymała wsparcie w ramach aktywizacji zawodowej. Osoba ta została skierowana w ramach robót publicznych do pracy na stanowisku robotnika gospodarczego.</p>	Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2020 r.				Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem	bezrobotni	poszukujący pracy	upośledzenie umysłowe	5	5	10	choroby psychiczne	20	8	28	RAZEM	25	13	38	Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2021 r.				Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem	bezrobotni	poszukujący pracy	upośledzenie umysłowe	4	0	4	choroby psychiczne	22	3	25	RAZEM	26	3	29
Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2020 r.																																														
Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem																																											
	bezrobotni	poszukujący pracy																																												
upośledzenie umysłowe	5	5	10																																											
choroby psychiczne	20	8	28																																											
RAZEM	25	13	38																																											
Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi w 2021 r.																																														
Przyczyna niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób		ogółem																																											
	bezrobotni	poszukujący pracy																																												
upośledzenie umysłowe	4	0	4																																											
choroby psychiczne	22	3	25																																											
RAZEM	26	3	29																																											

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja		
		Rodzaj wsparcia dla osób zarejestrowanych w PUP z symbolami przyczyny niepełnosprawności 01-U, 02-P	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)
			2021 rok	
		1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	-	-
		- poradnictwo zawodowe	-	-
		- staże	-	-
		- szkolenia	-	-
		- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	-	-
		- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-
		2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1	1
		- poradnictwo zawodowe	-	-
		- staże	-	-
		- szkolenia	-	-
		- prace interwencyjne	-	-
		- roboty publiczne	1	1
		- prace społecznie użyteczne	-	-
		- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	-	-
		RAZEM (poz. 1 i 2)	1	1
2.	Prowadzenie kampanii szkoleniowo- informacyjnej adresowanej do pracodawców promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim W danym zakresie PUP prowadził m.in.: pośrednictwo pracy dla osób z zaburzeniami, z którego w 2021 roku skorzystało 29 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym: 3 osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu oraz 26 osób niepełnosprawnych bezrobotnych. W efekcie ww. działań 5 osób niepełnosprawnych bezrobotnych z upośledzeniem umysłowym oraz z chorobami psychicznymi podjęło zatrudnienie.	Liczba osób	Efekt (podjęcie zatrudnienia)
		Pośrednictwo pracy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2021	
		1. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	3	0
		- pośrednictwo pracy	3	0

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja		
		2. Aktywizacja zawodowa w ramach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	26	5
		- pośrednictwo pracy	26	5
		RAZEM (poz.1 i 2)	29	5
Cel szczegółowy: 4. Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.				
1.	Powołanie lub kontynuacja lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu.	<p>Uchwałą Nr 649/2017 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 18.10.2017 r. ustalono 15-to osobowy skład Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Grodziskim.</p> <p>Uchwałą Nr 872/2018 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 08.11.2018 r. zmieniono skład osobowy (na 16 osób), włączając do Zespołu Dyrektora Zespołu Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim oraz Dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grodzisku Mazowieckim.</p> <p>Uchwałą Nr 252/2020 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 08.01.2020 r. zmieniono skład osobowy (na 15 osób), wyłączając Panią Annę Świątkowską, przewodniczącą Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim oraz Panią Barbarę Madzelań-Sadoś, p.o. Naczelnika Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Grodziskiego. Do Zespołu włączono Pana Krzysztofa Markowskiego – Członka Zarządu Powiatu Grodziskiego.</p> <p>Uchwałą Nr 401/2020 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 30.09.2020 r. zaktualizowano skład osobowy Zespołu i wprowadzono dodatkowe zapisy dotyczące zasad działania Zespołu i sposobu prowadzenia posiedzeń.</p> <p>Uchwałą Nr 652/2021 Zarządu Powiatu Grodziskiego z dnia 15.12.2021 r. zaktualizowano skład osobowy Zespołu. Straciły moc uchwały wymienione powyżej.</p>		
2.	Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń CZP.	Zespół Koordynujący Realizację Programu, opracował lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022, przyjęty uchwałą Nr 314/XLIII/18 Rady Powiatu Grodziskiego, w dniu 27 lutego 2018 r.		
3.	Realizacja, koordynowanie oraz monitorowanie lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.	W roku 2021, z uwagi na utrzymującą się pandemię COVID-19 i wiążącą się z nią obowiązek realizacji zwiększonej ilości zadań przez samorządy i ich jednostki organizacyjne – odstąpiono od przeprowadzania spotkań Zespołu Koordynującego Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Grodziskim. Mimo to, omawiano na bieżąco istotne sprawy. Podmioty realizujące lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego		

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		oraz ich koordynatorzy rozpoznawali lokalne potrzeby, dostosowywali do nich działania i finansowanie, wykonywali wymaganą sprawozdawczość. Do końca marca 2022 r. podmioty uczestniczące w realizacji Programu złożyły częściowe sprawozdania z realizacji zadań w 2021 roku i na bazie ww. sprawozdań opracowane zostało zbiorcze sprawozdanie roczne z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Grodziskim za 2021 r.
4.	Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika, informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w wersji papierowej lub elektronicznej).	Pierwszy informator o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Powiecie Grodziskim został opracowany, przekazany do wszystkich podmiotów realizujących Program, podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Powiatu Grodziskiego w zakładce Ochrona Zdrowia, na stronie PCPR i PUP oraz wysłany do Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w dniu 29.12.2017 r. Do końca grudnia każdego następnego roku dokonywana była aktualizacja zapisów ww. Informatora. Ostatnio Informator zaktualizowano w dniu 31.12.2021 r. Jego zaktualizowaną wersję podano do publicznej wiadomości w sposób wskazany powyżej. Treść „Informatora” została również zamieszczona w wersji elektronicznej na stronie internetowej Starostwa Powiatu Grodziskiego – w kolejno rozwijalnych zakładkach: „Powiat”, „Ochrona zdrowia”, „Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego”.
II. CEL STRATEGICZNY: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do potrzeb.		
Cel szczegółowy: 1. Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.		
1.	Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne poprzez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim – mimo utrzymującej się w 2021 r. pandemii COVID-19 i związanych z nią obostrzeń – realizowała m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – cykliczne warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców, – cykliczne zajęcia artterapii dla dzieci z zahamowaniami i nieśmiały, – prowadziła Treningi Umiejętności Społecznych dla uczniów, – współpracowała z Zespołem Interdyscyplinarnym w ramach Niebieskiej Karty, – wydawała opinie i orzeczenia, – realizowała poradnictwo, konsultacje. <u>Wskaźniki monitorujące</u> (forma realizacji – diagnoza, termin realizacji – realizacja ciągła): <ul style="list-style-type: none"> – liczba wydanych opinii – 606, – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego – 357,

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<ul style="list-style-type: none"> – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania – 59, – liczba opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju – 46, – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – 1. <p><u>Wskaźniki monitorujące</u> (forma realizacji – wsparcie rodziców i opiekunów, termin realizacji – realizacja ciągła):</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczba wydanych opinii – 606, – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego – 357, – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania – 59, – liczba opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju – 46, – liczba wydanych orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – 1. <p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim – podejmował m.in. takie działania jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie Programu szkoły dla rodziców, dotyczącego budowania umiejętności wychowawczych i komunikacji z dzieckiem, obejmującego 60 osób (w 2020 r.: 45 osób), – świadczenie wsparcia psychologa dziecięcego – 52 godziny miesięcznie (w 2020 r.: 36 godzin), – organizacja kolonii letnich dla dzieci z rodzin z dysfunkcjami – dla 90 dzieci (w 2020 r.: dla 54 dzieci), – działania profilaktyczne pedagogów ulicy pracujących z młodzieżą – 2 pedagogów, – profilaktyka dopalaczy w szkołach – 2 pełne szkolenia + 20 godzin miesięcznie indywidualnych konsultacji (w 2020 r.: 20 godzin miesięcznie w ramach indywidualnych konsultacji). <p>GOPS w Jaktorowie we współpracy z Zespołami Szkół w Jaktorowie i Międzyborowie oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną:</p> <ul style="list-style-type: none"> – skierowano 83 uczniów (w 2020 r. - 77 uczniów) do poradni psychologiczno-pedagogicznej, – wydano 194 opinie (w 2020 r. - 72 opinie) nt. funkcjonowania uczniów oraz o potrzebie wspomaganie ich rozwoju, – realizowanych było 76 (w 2020 r. – 52) orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnym nauczaniu i innych, – pomocą psychologiczną objęto 614 uczniów, – pomocą pedagogiczną objęto wszystkie przedszkolaki oraz dzieci i młodzież ze szkół gminnych, co stanowi 1983 osób.

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>Ponadto GOPS w Jaktorowie we współpracy ze szkołami gminnymi realizował w X i XII/2021 r. warsztaty i szkolenia dla uczniów, rodziców i nauczycieli szkół gminnych z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkolenia i warsztaty pn.: „Słowa, które krzywdzą i ranią innych. Prawidłowa komunikacja u dzieci.” (dla ok. 275 uczniów klas: V, VI, VII szkół podstawowych, 11 oddziałów), – warsztaty pn. „Uważność w edukacji - jak lepiej zrozumieć siebie i innych, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach” (dla ok. 255 uczniów klas: I, II, III szkół podstawowych, 11 oddziałów). <p>W 2021 r. w ramach poradnictwa psychologicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – psycholog zatrudniony w GOPS Jaktorów udzielił 452 porad i konsultacji 152 osobom (152 dorosłym oraz młodzieży i dzieciom, najczęściej z uwagi na opóźnienia rozwojowe i zaburzenia zachowań, konflikty rodzinne, stany depresyjne, traumatyczne sytuacje, przemoc i trudności w sprawowaniu opieki rodzicielskiej), – w ramach działania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych (z ramienia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaktorowie) - terapeuta PI-K udzielił 305 (w 2020 r. – 79) porad, w tym 6 konsultacji osobistych oraz 299 (w 2020 r. – 238) porad telefonicznych osobom uzależnionym i współuzależnionym <p>GOPS w Jaktorowie dodatkowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizował, koordynował i monitorował wspólnie z podmiotami realizującymi Gminny Program Promocji Zdrowia Psychicznego, rozeznając potrzeby i dostosowując do nich działania, finansowanie oraz sprawozdawczość.
2.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży.	<p>W ramach tego obszaru działań, w 2021 roku w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grodzisku Mazowieckim:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kontynuowano prowadzenie diagnoz, konsultacji i porad psychoterapeutycznych oraz indywidualnej psychoterapii, – zajmowano się zaburzeniami ze spektrum autyzmu, gotowości szkolnej i wspomagania rozwoju mowy, – utrzymywano stałą współpracę z Poradniami Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, – wydawano orzeczenia i opinie, w tym: dotyczące autyzmu i zespołu Aspergera oraz wczesnego wspomagania rozwoju, – w ramach promocji działań na rzecz zdrowia psychicznego prowadzone były działania informacyjne (cykliczne audycje radiowe z udziałem specjalistów Poradni, publikacje materiałów psychoedukacyjnych na stronie internetowej Poradni). <p><u>Wskaźniki monitorujące:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Poradnictwo i konsultacje dla uczniów - 301 – Terapia psychologiczna – 192 – Terapia logopedyczna – 38 – Terapia pedagogiczna -43

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<p>Ponadto w roku 2021 zrealizowano następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z nauczycielami i dyrektorami szkół w zakresie analizy potrzeb dzieci i młodzieży:<ol style="list-style-type: none"> 1) porady i konsultacje indywidualne – 21, 2) dyżury konsultacyjne w szkołach i przedszkolach – 40, 3) udział specjalistów PP-P w radach pedagogicznych – 4, 4) udział specjalistów z PP-P w spotkaniach zespołów opracowujących IPET, analiza potrzeb uczniów – 5. 2. Konferencja pod honorowym patronatem Starosty Grodzkiego „Szkoła po pandemii – potrzeby, wyzwania, możliwości szanse” 31.08.2021 r. – 139 uczestników. 3. Partnerstwo w organizacji konferencji „Qvo vadis szkoło? od wartości do postaw poprzez uczenie się” 1.12.2021 r. – 100 uczestników. 4. Działania informacyjne, promocja zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży:<ol style="list-style-type: none"> 1) opracowanie programów i scenariuszy dla nauczycieli do pracy z uczniami klas I-III, IV-VIII, szkół ponadpodstawowych, szkół specjalnych – 4 poradniki, 2) publikacja materiałów i promocja informacyjnych kampanii informacyjnych w zakresie podnoszenia świadomości i popularyzacji wiedzy na temat problematyki zdrowia psychicznego na stronie www poradni, 3) udział w audycjach radia Bogoria w zakresie problemów dzieci i młodzieży - 1 raz w miesiącu. <p>Zespół wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w Zespole Szkół Specjalnych wspierał w 2021 roku grupę dzieci i ich rodzin. Ponadto, wiodący ośrodek koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczy dla Powiatu Grodzkiego, działający w ramach rządowego programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (wprowadzonego Uchwałą Rady Ministrów Nr 160 z dnia 20 grudnia 2016 r.) kontynuował działania wspierające dzieci z opiniami o potrzebie WWR – pomoc: psychologiczna, logopedyczna, rehabilitacja ruchowa, fizjoterapia, integracja sensoryczna, zajęcia ogólnorozwojowe, w tym oligofrenopedagogika, dogoterapia, terapia widzenia, wsparcie tyflopédagogiczne.</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Maz. W 2021 roku PCPR w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielało pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży potrzebującej wsparcia. Podjęto m.in. takie działania, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie rozmów psychoedukacyjnych z dziećmi w rodzinach naturalnych i rodzinach zastępczych, dotyczących trudności w nawiązywaniu pozytywnych relacji z otoczeniem, problemów w rozpoznawaniu własnych emocji i uczuć, problemów szkolnych, odrzucenia, samotności w grupie, relacji rodzinnych, – prowadzenie konsultacji pedagogicznych z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, dostarczenie wsparcia i pomocy w trudnościach dnia codziennego,

L.p.	Zadania do realizacji	Realizacja
		<ul style="list-style-type: none"> – organizację spotkań indywidualnych, terapeutycznych dla osób doświadczających problemów uniemożliwiających im pełnienie podstawowych ról społecznych, – organizację spotkań dla rodzin doświadczających trudności związanych z wychowywaniem dzieci, śmiercią w rodzinie, rozwodem lub separacją.

Realizacja zadań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na terenie Powiatu Grodziskiego odbywa się również poprzez czynne włączanie w nie uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat. W 2021 roku, z uwagi na utrzymującą się pandemię COVID-19 i związane z tym ograniczenia (nauczanie w trybie zdalnym i hybrydowym), podejmowanie w placówkach tego typu działań, ukierunkowanych na poprawę stanu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży było bardzo utrudnione.

W ramach Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, w **Zespole Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim** realizowano następujące zadania:

- opracowano i realizowano szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- podejmowano działania pomocowe i wspierające uczniów i ich rodziców w okresie nauki zdalnej,
- współpracowano z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Grodzisku Mazowieckim, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz grodziskim oddziałem PCK,
- prowadzono bieżącą obserwację uczniów, celem rozpoznania ich potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- objęto szczególną opieką i wsparciem uczniów, u których zdiagnozowano trudności i zaburzenia psychiczne,
- zamieszczano na stronie szkoły artykuły i informacje wynikające z bieżących potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- objęto pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów, zgodnie z rozpoznanymi potrzebami (zajęcia indywidualne z psychologiem lub pedagogiem, zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne),
- realizowano zajęcia w ramach Treningu Zastępowania Agresji,
- prowadzono zajęcia w ramach Treningu Umiejętności Społecznych,
- organizowano treningi relaksacyjne ukierunkowane na naukę rozładowania nieprzyjemnych emocji,
- realizowano zajęcia profilaktyczne z zakresu wpływu uzależnień na zdrowie człowieka (substancje psychoaktywne, Internet, telefon, gry),
- prowadzono zajęcia związane z nauką rozpoznawania, nazywania i radzenia sobie z emocjami (lękiem, złością, miłością, zazdrością itp.),
- kształtowano odpowiednie nawyki zdrowotne oraz rozwijano wiedzę o chorobach zagrażających zdrowiu i sposobach zapobiegania im (udział w programie „Zdrowo jem, więcej wiem”, akcja szkolna „Witaminki, witaminki”),
- współpracowano z rodzicami w zakresie:
  - udzielania wsparcia w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych,
  - wskazywania placówek pomocowych,
  - kierowania rodziców na warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze i rodzicielskie,

- organizowano spotkania profilaktyczne dla dzieci i rodziców, związane z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych i Internetu w ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej (warsztaty zewnętrzne),
- prowadzono pogadanki profilaktyczne, związane z: dbaniem o higienę osobistą, doborem stroju i pogody, planowaniem dnia z uwzględnieniem odpowiedniej ilości snu i odpoczynku itp.

W pozostałych Zespołach Szkół prowadzonych przez Powiat Grodziski, tj.:

- w Zespole Szkół Nr 1 w Grodzisku Mazowieckim,
- w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim,
- w Zespole Szkół Nr 1 w Milanówku,
- w Zespole Szkół Nr 2 w Milanówku,

wychowawcy klas, pedagodzy i psychologowie szkolni monitorowali wspólnie na bieżąco potrzeby i zachowania uczniów, a następnie służyli im niezbędnym wsparciem, udzielali praktycznych porad pomocnych w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych, konfliktów, czy bieżących problemów.

W związku z realizacją przedmiotu zadania publicznego (na które Powiat Grodziski przekazał dotację w wysokości 18.000 złotych), jakim było „Przeprowadzenie zajęć warsztatowo-edukacyjnych dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, ich rodziców i nauczycieli w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz agresji rówieśniczej w szkołach” – „ETOH” Fundacja Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych w Warszawie (wyłoniona w drodze otwartego konkursu ofert), przeprowadziła w terminie od 2 grudnia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku zajęcia w ww. czterech Zespołach Szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Grodziski.

Zrealizowano 14 zajęć on-line (z wykorzystaniem aplikacji ZOOM) składających się z bloków tematycznych dedykowanych grupom młodzieży oraz bloków skierowanych do rodziców i nauczycieli – opierających się na interaktywnej prezentacji, pracach w grupach, ćwiczeniach indywidualnych i grupowych, demonstracjach trenera obrazujących prawidłowe wykonanie określonych zadań, „burzy mózgów”, moderowanych dyskusjach na forum grup. Przeszkolono 8 grup młodzieży (po 2 grupy z 4 Zespołów Szkół) oraz 4 grupy nauczycieli i rodziców (do 25 osób w każdej grupie) oraz wyposażono każdą z osób w pakiet materiałów edukacyjnych. W ramach zorganizowanych spotkań warsztatowo-edukacyjnych, we wszystkich ww. grupach przeprowadzona została ewaluacja wiedzy uczestników, na tematy poruszane w trakcie wykładów.

Ankiety ewaluacyjne wykazały ewidentny wzrost poziomu świadomości i wiedzy osób uczestniczących w spotkaniach, w zakresie problematyki obejmującej przemoc domową i rówieśniczą oraz zagrożenia związane z dopalaczami. Młodzież nabyła umiejętność efektywnego nawiązywania kontaktów i budowania korzystnych relacji z rówieśnikami, pogłębiła umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, poznała sposoby na kontrolowanie emocji umożliwiających efektywne radzenie sobie ze złością, poszerzyła wiedzę w zakresie kształtowania swojej tożsamości i wizerunku. Rodzice i nauczyciele podnieśli kompetencje na polu poprawnej komunikacji bez używania złości i agresji, poznali metody i techniki wychowawcze pomocne w radzeniu sobie z zachowaniami opozycyjno-buntowniczymi, pogłębili wiedzę na temat mechanizmów uzależnienia i form oddziaływań profilaktycznych.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego stanowi bardzo istotną część misji wychowawczej szkół, uwypukla bowiem ogromne znaczenie zachowania dobrej kondycji psychicznej młodych ludzi, która w szczególności w okresie dorastania podatna jest na zaburzenia.

Niestety mimo starań kadry pedagogicznej pandemia COVID-19 znacznie zaburzyła możliwość realizacji zadań Programu przez placówki oświatowe.